IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Platsenta annetamine (amnionimembraani doonorlus)

Infomaterjali eesmärk on anda ülevaade platsenta annetusest amnionimembraani doonorluse eesmärgil patsientidele, kelle sünnituse viisiks on määratud plaaniline keisrilõige.

Platsenta annetamine

Platsenta annetamine on vabatahtlik ja anonüümne ning selle eest tasu ei maksta. Doonori platsenta ettevalmistamine ja kasutamine toimub rahalist kasu mittetaotleval eesmärgil.

Plaanilise keisrilõike käigus, pärast Teie lapse sündi, eemaldatakse platsenta. Platsenta on operatsiooni jääde, mis läheks hävitamisele, kuid Teil on võimalus see amnionimembraani doonorluse eesmärgil annetada. Amnionimembraan on platsentast eraldatav õhuke lootekest, millel on põletikuvastased, antibakteriaalsed ja kudede paranemist soodustavad omadused. Teie annetus ei kahjusta Teie ega Teie vastsündinud lapse tervist. Plaanilise keisrilõikega seotud informatsiooni jagab Teile Teie raviarst.

Kuidas on Teie annetusest abi?

Teie annetusest saavad abi patsiendid, kelle silma sarvkesta haiguste või põletushaavade raviks kasutatakse töödeldud amnionimembraani. Amnionimembraani kasutatakse mitmesuguste koekahjustuste raviks, et anda paljudele patsientidele võimalus kiiremaks paranemiseks ja elukvaliteedi parendamiseks.

Kes võivad platsentat annetada?

Amnionimembraani doonoriks saab potentsiaalselt olla iga patsient, kellelt eemaldatakse plaanilise keisrilõike käigus platsenta.

Te **ei sobi** amnionimembraani doonoriks, kui:

- Te tarvitate või olete kunagi tarvitanud narkootilisi aineid;
- Teil esineb alkoholism ja/või söömishäireid;
- Teile on siiratud kudesid ja/või elundeid;
- Teile on tehtud vere- ja/või verekomponentide ülekandeid viimase 12 kuu jooksul;
- Te olete lasknud tätoveerida ja/või augustada oma keha viimase 12 kuu jooksul;
- Teil on diagnoositud vähemalt üks järgmistest nakkushaigustest: Toxoplasma gondii, B-hepatiit viirus ehk HBV, C-hepatiit viirus ehk HCV, inimese immuunpuudulikkuse viirus ehk HIV, inimese T-lümfotsüüdi (retro)viirus ehk HTLV, süüfilis;
- Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud seksuaalpartner, kellel on või võib esineda inimese immuunpuudulikkuse viirus ehk HIV, inimese T-lümfotsüüdi (retro)viirus ehk HTLV, hepatiidi viiruskandlus;
- Teil on või on olnud pahaloomuline kasvaja;
- Teil on prioonide põhjustatud haiguste edasikandumise oht;
- Teil on kiiresti arenev dementsus ja/või närvisüsteemi degeneratiivne haigus;
- Teil on krooniline, süsteemne autoimmuunhaigus;
- Teil on süsteemne nakkus, mis annetamise ajal ei ole kontrolli all, sealhulgas bakteriaalsed haigused, süsteemsed viirus-, seen- või parasiitnakkused;
- Teil on olnud tsüaniidi või raskemetallide mürgitus;
- Teil on olnud hiljutine vaktsineerimine nõrgestatud elusviirusega;
- Teile on teostatud ravi immuunsupressiivsete ainetega viimase 90 kalendripäeva jooksul;
- Teile on teostatud süsteemset pikaajalist kortikosteroidravi.

Toimingud enne ja pärast platsenta annetamist

Enne plaanilist keisrilõiget teeb raviarst kindlaks, kas patsient on sobilik platsenta doonoriks.

Kui Te olete nõus annetama enda platsenta, palume Teil enne plaanilist keisrilõiget täita doonori terviseankeet ja allkirjastada teadlik nõusolek platsenta (amnionimembraani) annetuseks. Teil on õigus enda nõusolek platsenta annetamiseks igal ajal tagasi võtta kuni platsenta koepanka jõudmiseni.

Doonorluse raames võetakse Teilt vereanalüüsid, mille käigus kontrollitakse järgmisi nakkushaiguste tekitajaid: B-hepatiit viirus ehk HBV, C-hepatiit viirus ehk HCV, inimese immuunpuudulikkuse viirus ehk HIV, tsütomegaloviirus ehk CMV, HTVL ja süüfilis. Analüüside eesmärk on kinnitada Teie sobivust doonoriks (vt „Kes võivad platsentat annetada?“).

Pärast platsenta eemaldamist töödeldakse seda meie haigla koepanga puhasruumides, kus eemaldatakse platsentast amnionimembraan ning teostatakse mikrobioloogilised analüüsid. Kui Teie ehk doonori ja Teilt eemaldatud platsenta (amnionimembraani) analüüsid on korras, saab anda materjali kasutusse.

Analüüside tulemustest teavitamine toimub Teie ja tervishoiutöötaja omavahelise kokkuleppe alusel. Endaga seotud terviseandmeid on võimalik leida Terviseportaalist www.terviseportaal.ee.

Juhul kui uuringute tulemusena ilmneb riskitegureid kinnitav leid või meditsiiniline vastunäidustus doonorluseks, teavitatakse Teid sellest ja vajaduse korral amnionimembraani doonorlus peatatakse.

Amnionimembraani doonorluse käigus kogutavad andmed ning nende töötlemise tingimused

Platsentast saadud amnionimembraan kodeeritakse, seetõttu ei ole kõrvalistel isikutel võimalik Teie isikut teada saada.

Seoses amnionimembraan doonorlusega kogub Aktsiaselts Ida-Tallinna Keskhaigla Teie isiku- ja terviseandmeid. Teil on igal ajal õigus tutvuda nende andmetega ning nõuda nendes paranduste tegemist. Kõiki Teie kohta amnionimembraani doonorluse käigus kogutud andmeid, sealhulgas muid terviseandmeid, hoitakse konfidentsiaalsena.

Vastavalt rakkude, kudede ja elundite hankimise, käitlemise ja siirdamise seadusele on haiglal kohustus säilitada rakkude, kudede ja elundite jälgitavuse tagamiseks vajalikke dokumente 30 aastat ning ohutust ja kvaliteeti kajastavaid dokumente kümme aastat pärast rakkude, kudede või elundite kliinilist kasutamist või hävitamist.

Juhul kui Te soovite hakata doonoriks, peate olema nõus esitama ja andma haiglale õiguse küsida teistelt tervishoiuteenuse osutajatelt Teie terviseseisundi kohta andmeid, mis on vajalikud amnionimembraani doonorluseks.

Kogutud isikuandmeid töödeldakse vastavalt isikuandmete kaitse seadusele ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ning neid võib avaldada ainult isikutele, kellel on seadusest tulenev õigus andmeid saada. Aktsiaseltsi Ida-Tallinna Keskhaigla andmekaitsetingimused on leitavad https://www.itk.ee/haiglast/avalikud-dokumendid

Kui Te soovite lisainfot amnionimembraani doonorlusest, võtke ühendust haigla koepangagakoepank [at] itk.ee (koepank[at]itk[dot]ee).

ITK621

Kinnitatud Aktsiaselts Ida-Tallinna Keskhaigla ravi- ja õenduskvaliteedi komisjoni 26.08.2026 otsusega (protokoll nr 2.2-8/11-26)